

handleiding

activiteiten bij het Wablieft-boek 'rennen voor je leven'

Ingrid Dehennin

Pia Delcourt

Heidi Dhondt

Ann Van de Kerckhove

inhoudstafel

lesfiche bij kaft en achterflap	
.....	3
lesfiche bij hoofdstuk 'De eerste les Nederlands'	
.....	16
lesfiche bij hoofdstuk 'David Beckham in de snoepwinkel'	
.....	19
lesfiche bij hoofdstuk 'Voetbalmatch'	
.....	22
lesfiche bij hoofdstuk 'Arme bedelaars'	
.....	25
lesfiche bij hoofdstuk 'Mama'	
.....	30
lesfiche bij hoofdstuk 'Zwarte sneeuw en De witte kameel'	
.....	33
lesfiche bij hoofdstuk 'Voor mama'	
.....	38
lesfiche bij hoofdstuk 'Verliefd'	
.....	46
lesfiche bij hoofdstuk 'Trouwfeest'	
.....	51
lesfiche bij hoofdstuk 'Eindelijk'	
.....	55

lesfiche bij hoofdstuk 'Nimo's marathon'

..... 58

lesfiche bij hoofdstuk 'Belgisch record' en 'Europees record

..... 62

woordenkraker

.....

..... 64

lesfiche bij kaft en achterflap

2 uren

boek (1 of meerdere exemplaren)
oefening de kaft van het boek (bijlage 1)
A/B-oefening bij de achterflap (bijlage 2)
memorykaartjes (recto) en
memorykaartjes(recto-verso) (bijlage 3)
foto's van Bashir (bijlage 4).

voor het lezen

Vraaggesprek met de klas

Toon de kaft van het boek.

- *Wat is de titel? Waar denk je aan bij deze titel 'Rennen voor je leven'?*
- *Wat is de ondertitel? Wat wil dit zeggen?*
- *Wie is de auteur van het boek? Wat is een auteur?*

Exploratie van de kaft van het boek (zie bijlage 1)

Stap 1 - Instructie (schrijf een korte zin in de tegenwoordige tijd / presens).

Stap 2 - Deelnemers zoeken antwoorden op de vragen (individueel / geef voldoende tijd).

Stap 3 - Bespreek de antwoorden klassikaal.

1. *Hoe heet de persoon op de foto?*

Antwoord: Bashir Abdi staat op de foto.

2. *Wat houdt hij vast?*

Antwoord: Hij houdt een vlag vast.

Bespreek ook:

Van welk land is de vlag? Waarom worden vlaggen gebruikt? (natievlaggen, themavlaggen). groepsgevoel / rondrijden met auto's en vlaggen / feest / nationale feestdagen).

3. *Wat is de titel van het boek?*

Antwoord: De titel van het boek is 'Rennen voor je leven'.

Bespreek ook het verschil tussen de 'neutrale woorden' lopen, rennen, sprinten, joggen, stappen, wandelen

*Bespreek ook de extra connotatie (betekenis) van rennen in deze titel. (link eventueel aan wegrennen ... en andere werkwoorden die gepaard gaan met het woordje **weg**, ... wegrennen van iets, weggeven van iets, weggooien van iets.).*

4. *Wat is de ondertitel?*

Antwoord: De ondertitel is 'Het verhaal van Bashir Abdi'.

5. *Wie is de auteur van het boek?*

Antwoord: De auteur is Peter Vervaeke.

6. *Waarom lacht Bashir?*

Antwoord: (varianties) Bashir heeft gewonnen. Bashir is de beste ...

Besprek ook: Welke emoties ken je? Toon het met je gezicht : blij, boos, verdrietig, teleurgesteld, neutraal/gelaten)

7. *Welke kledij draagt Bashir?*

Antwoord: Bashir draagt sportkledij.

Het fotoboek van Bashir - spreekoefening

Op internet vind je veel foto's van Bashir, maar je vindt alvast een aantal voorbeelden in bijlage 4. Druk bijlage 4 als geheel af voor elke leerling, dat wordt het fotoboek.

Stel volgende vragen:

- *Heb je thuis een fotoboek van jouw familie?*
- *Hoe ziet die er uit? Is dat op papier of digitaal?*
- *Staat er ook tekst bij de foto's?*

We maken samen met de klas een fotoboek van Bashir.

Verdeel de klas in groepjes (duo/trio...).

Geef elk groepje een foto.

Stap 1 - De deelnemers spreken met elkaar over:

Wat zie je op de foto? (spreek af: wie zal dit aan de klas uitleggen?)

Schrijf een zin die past bij de foto.

Spreek ook af: wie zal de zin aan de klas voorlezen of op bord schrijven?

Stap 2 – de groepjes presenteren hun foto aan de klas.

Wat heb je gezien op de foto?

Welke zin (onderschrift) hebben jullie geschreven bij de foto?

De deelnemer of de leerkracht schrijft de zinnen op het bord.

Alle klasgenoten schrijven de zin bij de juiste foto in hun oefenbundel.

Uitbreiding : laat de deelnemer een paar extra foto's zoeken (als huiswerk?) voor in het fotoboek.

tijdens het lezen

Luister- en schrijfoefening bij de tekst op de achterflap (zie bijlage 2)

De volledige tekst vind je verderop in deze lesfiche. De deelnemers zullen de **vet gedrukte** woorden invullen. Lees de tekst nu nog niet voor.

Verdeel de klas in kleine groepjes of duo's.

In elk groepje is er minstens 1 A deelnemer: geef die de A-tekst.

In elk groepje is er minstens 1 B deelnemer: geef die de B-tekst.

A leest voor. B luistert goed en vult de ontbrekende woorden aan in de tekst. Daarna wisselen: nu leest B voor. A luistert goed en vult de ontbrekende woorden aan in de tekst. Als de groepjes/duo's klaar zijn en controleren ze bij elkaar de ingevulde woorden.

Zijn er onbekende woorden? Ga rond in de klas: kunnen de deelnemers elkaar helpen met de betekenis? Na de oefening verzamel je de moeilijke woorden op het bord. Bespreek betekenis én uitspraak.

Lees nu de gehele tekst samen nog eens luidop.

*Bashir Abdi is **vijf** jaar oud wanneer de oorlog in **Somalië** uitbreekt.*

*Zijn **moeder** gaat op zoek naar een beter leven voor haar **gezin**, maar verliest daardoor het contact met haar **man** en **kinderen**.*

*Samen met zijn vader, **broers** en **zus** vlucht Bashir voor de oorlog. Ze **gaan** op zoek naar zijn moeder.*

*Bashir is **dertien** jaar oud wanneer hij aankomt in **België**, het land waar zijn moeder asiel vond.*

*Hij maakt nieuwe **vrienden** en **start** met atletiek. Lopen is **voor** Bashir een **manier** om het **verleden** te **vergeten**.*

*Hij loopt **sneller** en **verder**. Hij wordt **beter** en **beter**. Zijn **droom** komt uit: hij gaat naar de Olympische Spelen voor zijn **nieuwe** land.*

na het lezen

Oefening – Doe zoveel mogelijk sport! (zie bijlage 3)

Stap 1 : koppel beeld en woord aan elkaar

- Kies een aantal foto's uit en hang ze uit in de klas of leg ze op een tafel.
- Lees de naam van de sport voor. De deelnemers gaan bij de juiste foto staan.
- Toon de schrijfwijze van het woord (schrijf op bord of scherm).

Stap 2 : leer de woorden kennen en schrijven.

- Geef (per 2) een stapeltje recto-verso kaartjes
- De leerlingen schrijven het woord op een schrijfbordje of een blad.
- Ze controleren de schrijfwijze bij elkaar.

Stap 3 : Wie verzamelt de meeste kaartjes?

- Leg alle kaartjes met de foto naar boven op een tafel.

- Ga met de ganze klas rond de tafel staan. De deelnemers houden de handen op de rug.
 - De leerkracht noemt de naam van 1 sport.
 - De deelnemers proberen snel het juiste kaartje te nemen.
 - Wie op het einde de meeste kaartjes heeft is gewonnen.
- Uitbreiding: herhaal de oefening maar nu met de woorden naar boven.

Geheugensport (zie bijlage 3)

Print de kaartjes dubbel af en knip ze uit.

Je kan kaartjes maken van de foto's maar ook kaartjes van de woorden (moeilijker!).

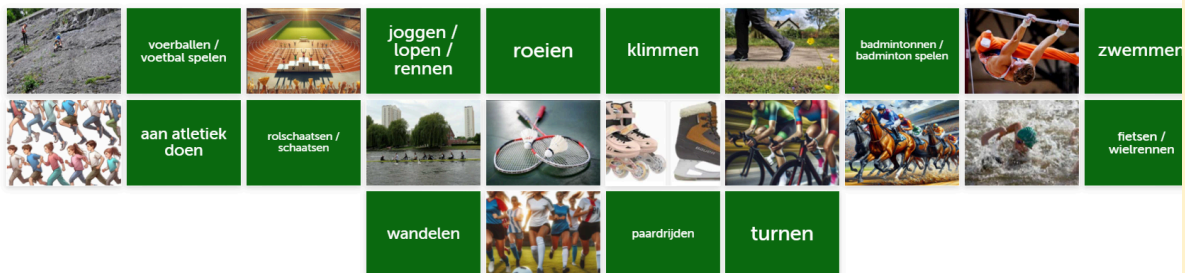
Met hoeveel groepjes wil je werken? Zoveel stapeltjes heb je nodig.

Leg de kaartjes omgekeerd op de tafel.

Laat 2 kaartjes omdraaien, zijn ze gelijk, dan neemt de deelnemer ze beide weg.

Zijn de 2 kaartjes niet gelijk, dan worden ze terug omgedraaid.

Wie op het einde de meeste kaartjes heeft, wint.

Je vindt dit memoryspel ook op [Memory online - Puzzel.org](https://puzzel.org/nl/memory/play?p=-NyuRjRL7rzSATmDa8cF)

(<https://puzzel.org/nl/memory/play?p=-NyuRjRL7rzSATmDa8cF>)

bijlage 1 - Oefening de kافت van het boek

Kijk naar de foto.

Zoek het antwoord op de vragen.

Schrijf je antwoord in een korte zin en gebruik de tegenwoordige tijd / presens.

Voorbeeld: Hoeveel mannen zie je op de foto?

Op de foto zie ik 1 man.

1. Hoe heet de persoon op de foto?

2. Wat houdt hij vast?

3. Wat is de titel van het boek?

4. Wat is de ondertitel?

5. Wie is de auteur van het boek?

6. Waarom lacht Bashir?

7. Welke kledij draagt Bashir?

Bijlage 2 – A/B oefening bij de achterflap – tekst voor A

- A leest tekst voor aan B.
- A controleert de woorden van B.
- Omcirkel de woorden die je niet begrijpt.

A

Bashir Abdi is vijf jaar oud wanneer de oorlog in _____ uitbreekt.

Zijn _____ gaat op zoek naar een beter leven voor haar gezin, maar verliest daardoor het contact met haar _____ en kinderen.

Samen met zijn vader, broers en _____ vlucht Bashir voor de oorlog.

Ze _____ op zoek naar zijn moeder.

Bashir is _____ jaar oud wanneer hij aankomt in België, het land waar zijn moeder asiel vond.

Hij maakt nieuwe _____ en start met atletiek.

Lopen is _____ Bashir een manier om het verleden te _____.

Hij loopt sneller en _____.

Hij wordt beter en _____.

Zijn _____ komt uit: hij gaat naar de Olympische Spelen voor zijn nieuwe land.

Bijlage 2 – A/B oefening bij de achterflap – tekst voor B

- B leest tekst voor aan A.
- B controleert de ingevulde woorden van A.
- Omcirkel de woorden die je niet begrijpt.

B

Bashir Abdi is _____ jaar oud wanneer de oorlog in Somalië uitbreekt.

Zijn moeder gaat op zoek naar een beter leven voor haar _____, maar verliest daardoor het contact met haar man en _____.

Samen met zijn vader, _____ en zus vlucht Bashir voor de oorlog.

Ze gaan op _____ naar zijn moeder.

Bashir is dertien jaar oud wanneer hij aankomt in _____, het land waar zijn moeder asiel vond.

Hij maakt nieuwe vrienden en _____ met atletiek.

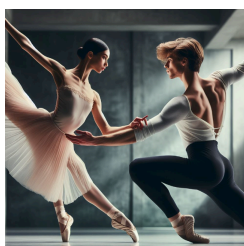
Lopen is voor Bashir een _____ om het _____ te vergeten.

Hij loopt _____ en verder.

Hij wordt _____ en beter.

Zijn droom komt uit: hij gaat naar de Olympische Spelen voor zijn _____ land.

Bijlage 3 –18 soorten sport

Dansen

Balletdans

Zwemmen

Fietsen

Wielrennen

Turnen

Rolschaatsen

Schaatsen

Tennissen

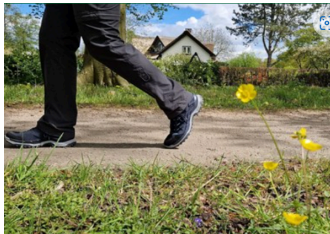
Tennis Spelen

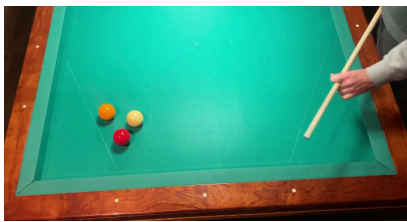
Skaten
skateboarden

joggen
Rennen/ lopen / hardlopen
sprinten

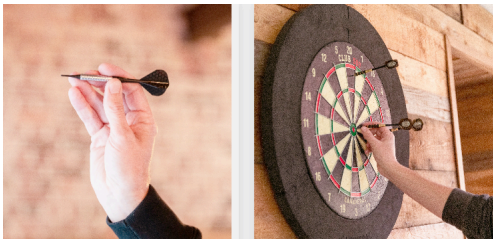

wandelen

Biljarten / Snookeren

biljart / snooker spelen

Darts

Darts spelen
Vogelpik spelen

Klimmen

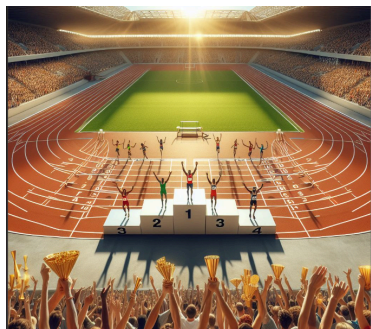
Voetballen

Voetbal spelen

Volleybal spelen

Volleyballen

Aan atletiek doen

de (atletiek-)piste

Badmintonnen

Badminton spelen

Roeien

Paardrijden

Bijlage 4 – Het fotoalbum van Bashir

lesfiche bij hoofdstuk 'De eerste les Nederlands'

1 lesuur

Wablieft 'rennen voor je leven', hoofdstuk 1
wereldbol of wereldkaart
papier en potlood of balpen

voor het lezen

Voorkennis activeren.

Bekijk de wereldbol of wereldkaart.

Mogelijke vragen :

- *Waar kom jij vandaan?*
- *Uit welk deel van de wereld is dat?*
- *Is dat ver van hier?*
- *Waar ligt België?*

De diversiteit van de klas bespreekbaar maken.

Mogelijke vragen:

- *Hoe ziet jouw land eruit?*
- *Welke volkeren wonen daar?*
- *Zijn er veel inwoners?*

Voorspellend lezen.

Leid het leesfragment kort in. Het boek is al voorgesteld maar het eigenlijke verhaal dat nu gaat gelezen worden kennen ze nog niet. Spannend....

tijdens het lezen

Werkvorm: SamenLezen

- Lees het fragment luidop voor of laat sterke leerlingen het in stukken voorlezen.
- Pols naar het globale begrip.
- Pols naar de emoties die het fragment met zich meebrengt. Zijn ze gelijkaardig aan die die de leerlingen gevoeld hebben op hun eerste dag op school?

Werkvorm: SamenLezen deel 1

- We herlezen de tekst ongeveer tot na de helft.
- We bespreken de moeilijke en nieuwe woorden (eventueel gebruik maken van de woordenkraker).
- Laat de leerlingen met hun eigen woorden het fragment navertellen.
- *Waar liggen de landen uit het fragment op de wereldkaart?*
- *Zijn er leerlingen uit die landen in de klas?*

- *Zijn zij om dezelfde reden als Bashir in België? Bashir vroeg zich dit af....*

Werkvorm: SamenLezen deel 2

- We lezen het laatste deel van de tekst.
- We bespreken de moeilijke en nieuwe woorden.
- De leerlingen vertellen de inhoud van het tweede deel met hun eigen woorden.
- Wat was nieuw in België toen de leerlingen hier aankwamen? Bashir kende geen koude of sneeuw.

na het lezen

Reflecteren over de inhoud van de tekst.

Mogelijke vragen:

- *Hoe oud was Bashir toen hij in België kwam? Hoe oud was jij toen je in België voor het eerst naar school ging?*
- *Hij had een broer en zus om samen de ervaring te delen. Hoe ging dat bij jou?*
- *Begrijp jij alle gebaren/bewegingen die er gemaakt worden om iets te vragen, zoals de leraar bij Bashir?*
- *Waar woont Bashir in België? Woon jij ook in Gent? Waar dan?*

Verwerkingsopdracht 1: Invuloefening over de woordenschat van het hoofdstuk.

speelplaats – nerveus – sneeuwman – leraar – oorlog – buurjongen

De leert jou nieuwe dingen op school.

Mensen vluchten soms uit hun land omdat er is.

De kinderen spelen op school op de tijdens de pauze.

In de winter, als het gesneeuwd heeft, kunnen we samen een maken.

Bashir voelde zich..... op zijn eerste schooldag, hij begreep nog niets van de nieuwe taal.

Speel jij samen met je op de speelplaats?

Verwerkingsopdracht 2: We gaan speeddaten!

Eén lange tafel in de klas maken en plaatsnemen aan een lange kant van de tafel, recht tegenover mekaar.

Een gesprek voeren met de persoon recht tegenover, herneem hierbij gedeeltelijk de vraagjes van vóór het lezen, maar nu kan iedereen aan bod komen:

- *Waar kom jij vandaan?*

- *Waar ligt jouw land?*
- *Kan je iets vertellen over de natuur daar? Over de mensen?*
- *Wat zijn jouw mooiste herinneringen over jouw land? Enzovoort....*

Notities nemen mag.

Na 3 minuten (timen!) een plaats opschuiven en praten met een andere klasgenoot.

Na met iedereen gesproken te hebben, de banken terugzetten op hun plaats. Dan kan er gecheckt worden wat er van de gesprekken onthouden is. Mondeling of schriftelijk.

lesfiche bij hoofdstuk 'David Beckham in de snoepwinkel'

1 lesuur

Wablieft 'rennen voor je leven', hoofdstuk 2
wereldbol of wereldkaart
voorbeelden van iets wat je kan verzamelen, fysiek
of op de laptop, tablet of smartphone
papier, potlood of balpen

voor het lezen

Voorkennis activeren.

Toon dingen die je kan verzamelen: Pokémon- of andere kaarten, postzegels, foto's, wijnfleskurken, poppen, knuffels, magneten, stenen, kleding, boeken, brochures, zichtkaarten, stickers, instrumenten, schelpen, enz.....

Mogelijke vragen:

- *Verzamel jij iets?*
- *Heb je vroeger iets verzameld?*
- *Is er in je gezin of familie iemand die iets verzamelt?*
- *Waar bewaar je de verzameling? Doe je er iets mee? Ruilen?*

tijdens het lezen

Lees het fragment alinea per alinea voor.

Lees de eerste alinea, mogelijke vragen:

- *Toon of vraag aan een leerling waar Somalië ligt, waar de hoofdstad Mogadishu ligt. Is er iemand uit dezelfde regio van Afrika in de klas?*
- *Kent iemand de situatie in dat land? Kan je daar iets over vertellen?*

Lees alinea 2, mogelijke vragen:

- *Wie is David Beckham? Voetballen jullie ook? Volgen jullie de grote voetballanden en -ploegen? Welke andere beroemde voetballers kennen jullie?*
- *Wie heeft een ander idool uit de sportwereld? Uit welke sport? Uit welk land?*
- *Hoe voetbalt Bashir? Heeft hij een voetbal?*
- *Waarom mag Bashir niet meer buiten voetballen?*
- *Wat ziet Bashir buiten?*

Lees alinea 3, mogelijke vragen:

- *Wat is oorlog, clans, wat zijn blauwhelmen?*
- *Wat denkt Bashir? Hoe voelt hij zich?*
- *Hoe beïnvloedt dat zijn dagelijkse leven?*

Lees alinea 4, mogelijke vragen:

- *Waarom mag Bashir terug buiten spelen? Is hij nog bang?*
- *Wat is het beroep van de mama van Bashir?*
- *Waar ligt India?*

Lees nu de tekst in zijn geheel voor of laat sterke leerlingen de tekst in verschillende stukken voorlezen.

- *Welk gevoel geeft de tekst weer?*
- *Een sterke leerling vertelt het hoofdstuk na, de anderen luisteren en vullen aan waar nodig. Het is een 'zwaar' hoofdstuk. Wil iemand zijn persoonlijke ervaringen met een oorlogssituatie vertellen?*

na het lezen

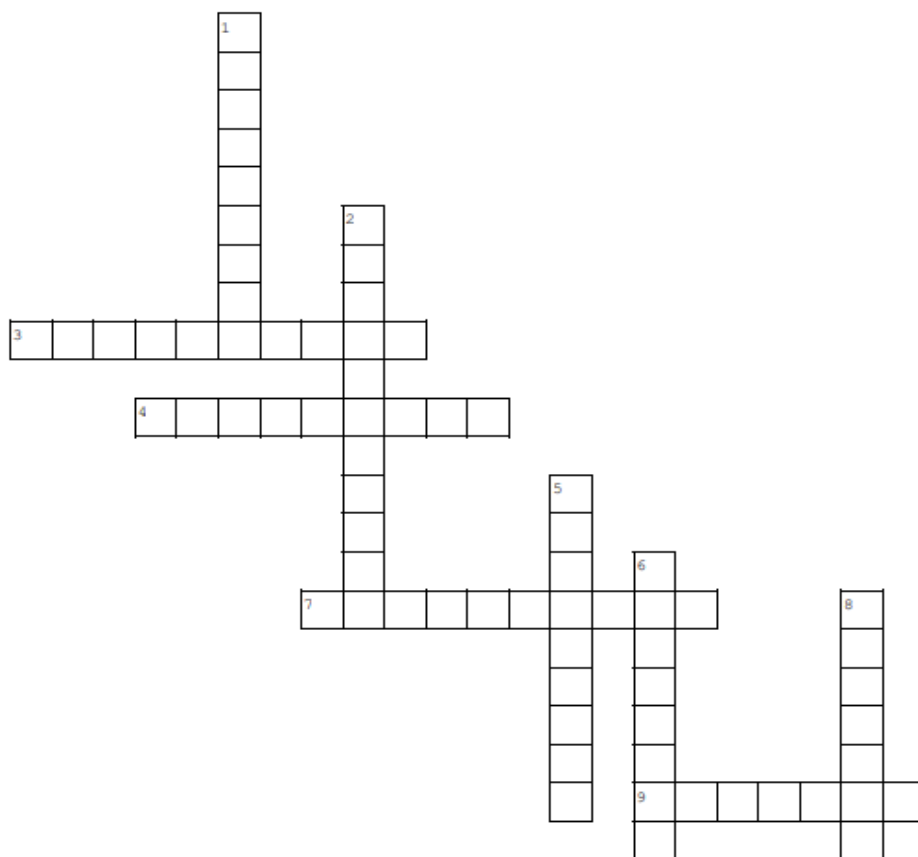
Verwerkingsopdracht 1: loopdictee

herinnering	stoffig
hoofdstad	stickers
kauwgum	verzamelen
trappen	fluisteren
blauwhelmen	karton
soldaten	voetballen

Verwerkingsopdracht 2: Zoek een foto van je favoriete voetballer.

- *Wie is het?*
- *Bij welk team speelt hij ?*
- *Waarom is hij jouw idool?*
- *Voetbal is een sport die in bijna heel de wereld wordt gespeeld. Is dat ook zo in het land waar jij vandaan komt?*

Verwerkingsopdracht 3: Los het kruiswoordraadsel op.

Horizontaal

- 3.** bij elkaar brengen
- 4.** pop die je van sneeuw maakt
- 7.** heel stil praten
- 9.** zenuwachtig zijn

Verticaal

- 1.** soldaat uit het leger van de UN
- 2.** plaats waar de zoets kan kopen
- 5.** blij dat iets voorbij is
- 6.** actie, gebaar
- 8.** snoep waar je alleen op kauwt

lesfiche bij hoofdstuk 'Voetbalmatch'

1 lesuur

Wablieft 'rennen voor je leven', hoofdstuk 6
wereldbol of wereldkaart
memorykaartjes met foto's van plaatsen in België
papier en potlood of balpen

voor het lezen

Voorkennis activeren.

- Waar ligt Ethiopië? Ken je de hoofdstad? Kan je ze op de kaart aanduiden?

Bashir kende niets in België. Hij wist alleen dat het land een voetbalploeg heeft.

- Kende jij België in jouw land?
- Wat kende jij in België?

tijdens het lezen

Lees het hoofdstuk 'Voetbalmatch'

Lees het voor of laat sterke leerlingen elk een stuk lezen.

Pols naar het globale begrip.

Bespreek moeilijke, nieuwe woorden aan de hand van de woordenkraker, let op de uitspraak.

Lees een tweede keer, samen koorlezen.

na het lezen

Verwerkingsopdracht1: We lezen en leren de woorden uit de woordenkraker. Daarna houden we een dictee met deze woorden.

Verwerkingsopdracht 2: Bashir en zijn familie moeten lang wachten om naar België bij mama te kunnen komen. Dat brengt veel twijfels, ongeduld en onzekerheid mee.

Uiteindelijk zijn ze heel blij dat ze kunnen vertrekken. Dat zijn heftige gevoelens.

- *Kan je positieve gevoelens opnoemen?*
- *Kan je negatieve gevoelens opnoemen?*

Verwerkingsopdracht 3: memory spelen

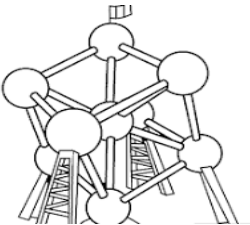
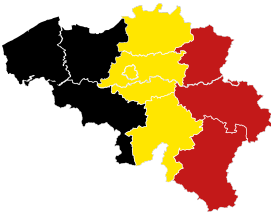
Print de kaartjes dubbel af en knip ze uit .

Leg de kaartjes omgekeerd op de tafel.

Laat 2 kaartjes omdraaien, zijn ze gelijk, dan neemt de deelnemer ze beide weg.

Zijn de 2 kaartjes niet gelijk, dan worden ze terug omgedraaid.

Wie op het einde de meeste kaartjes heeft, wint.

 het Atomium in Brussel	het Gravensteen in Gent 	 Brabo in Antwerpen	Brugge
frietjes! 	het kasteel van Walzin 	 mayonaise	 wafels
een kaart van België 	mosselen met frietjes 	bier 	Manneke Pis in Brussel
 schilder Magritte	 koning Filip en koningin Mathilde	de Ardennen 	 het station in Luik

Verwerkingsopdracht 4: schrijfopdracht

Schrijf een mail naar familie of vrienden in jouw land en vertel over België. Dit kan aan de hand van volgende vragen:

- *Waar woon je in België?*
- *Vind je dat een mooie plaats?*
- *Ben je al op verkenning geweest?*
- *Heb je al steden bezocht?*
- *Hou je van de stad of van de natuur?*
- *Wat eet je graag in België? Is de keuken verschillend van in jouw land?*

lesfiche bij hoofdstuk 'Arme bedelaars'

2 à 3 uren

een kopie van dit hoofdstuk voor elke deelnemer
papier en balpen

bijlage 1: foto Bashir Abdi

bijlage 2: stappenplan taalpaspoort

voor het lezen

1. Voorkennis activeren.

Projecteer de foto van Bashir Abdi (bijlage 1).

Mogelijke vragen:

- *Wie is deze man?*
- *Wat weet je (nog) over hem?*
- *Wat is zijn moedertaal?*
- *Welke talen spreekt hij nog?*

2. De talige diversiteit van de klas bespreekbaar maken.

Bashir Abdi is meertalig, net als de cursisten.

Laat de cursisten hun eigen talenpaspoort maken.

Projecteer jouw talenpaspoort als voorbeeld.

Je vindt een stappenplan voor een talenpaspoort in bijlage 2.

3. Voorspellend lezen

Wek de nieuwsgierigheid van de cursisten en laat hen nadenken over het verhaal.

Mogelijke vragen:

- *Bashir Abdi is net aangekomen in België en gaat naar de OKAN-klas.
Wat wil de afkorting OKAN zeggen?*
- *De leerkracht van Bashir Abdi was toen Peter Vervaeke. Ken je deze man?*
- *Waarover gaat het hoofdstuk 'Arme bedelaars' volgens jou?*
- *Waarom koos de auteur deze titel?*

tijdens het lezen

Gebruik de werkvorm SamenLezen:

Lees elk fragment luidop voor. Of laat een sterke cursist het fragment voorlezen.

Pols naar het globale begrip.

Pols naar de emoties en ervaringen die de tekst oproept.

De cursisten hoeven niet elk woord te kennen om de tekst te begrijpen.

1. SamenLezen fragment 1

Pauzeer na de zin 'Ik voel me goed op deze school, tot die ene dag'.

Mogelijke vragen:

- o Waar zijn we?*
- o Over wie gaat dit fragment? Wie zijn 'we'?*
- o Welke situaties herken je?*
- o 'Ik voel me goed op deze school, tot die ene dag': Welke emotie voel je hier?*
- o Wat zal er volgens jou gebeuren?*

2. SamenLezen fragment 2

Lees de rest van het hoofdstuk 'Arme bedelaars'.

Mogelijke vragen:

- o Wat is er op die ene dag gebeurd?*
- o Welke emoties roept het woord 'misschien' op bij Bashir?*
- o Wat is het probleem met het Nederlandse woord 'misschien'?*
- o Welke grammaticale term krijgt zo'n woord?*
(*'Valse vrienden'* hebben dezelfde vorm en uitspraak, maar een andere betekenis).
- o Kan je voorbeelden geven van dergelijke woorden in jouw taal?*

3. Finaal SamenLezen

Lees het volledige hoofdstuk nog eens voor. Of laat een sterke cursist voorlezen.

na het lezen

1. Verwerkingsopdracht: Wat als...

Het woord 'misschien' bracht Bashir Abdi behoorlijk aan het schrikken.

Wat als zijn moeder de correcte betekenis van het woord niet had gekend?

Variant 1:

Schrijf in naam van de moeder een boze formele brief naar de leerkracht.

Gebruik de correcte aanspreking en slotformule, gebruik het pronomen 'u/uw'.

Variant 2 (vanaf Threshold 2.3):

Schrijf zelf een vervolg vanaf de zin 'Ik voel me goed op deze school, tot die ene dag'.

Gebruik hypothetische zinnen (zou + infinitief).

Bv. Als mijn moeder toen niet had gelachen, dan zou mijn leven er nu anders uitzien.

2. Verwerkingsopdracht: Vragen voor Bashir

Bashir Abdi heeft ook het Nederlands moeten leren. Dit was niet altijd gemakkelijk.

- *Welke drie vragen zou je hem willen stellen hierover? Schrijf ze op.*
- *Waarom vraag je dit?*

Vergelijk jouw vragen met de vragen van een klasgenoot/jouw buur.

bijlage 1: foto Bashir Abdi

© Erik van Leeuwen (bron: Wikipedia)

bijlage 2: stappenplan talenpaspoort

MIJN TALENPASPOORT

Op een groot blad papier kun je door de stappen te volgen je eigen talenpaspoort opstellen.

BRUSSEL VOL TAAL

STAP 1

Zwart: schrijf in het midden van het blad je naam met een cirkel rond. Zet de talen die je kent eromheen.

Blauw: waaraan doet die taal je denken? Schrijf het erbij.

Groen: met wie spreek je die taal?

Rood: waar spreek je die taal?

STAP 2

Paars: hoe vaak spreek je die taal?

Oranje: waarover praat je in die taal?

STAP 3

Bruin: in welke taal:

- droom je?
- denk je?
- vertel je geheimen?
- word je boos?
- reken je?
- praat je met dieren?

STAP 4

Zwart: in welke taal ben je volgens jezelf

- het sterkst? +++
- het zwakst? ---

In welke taal:

blauw: spreek je het liefst? (1,2,3 ...)

groen: luister je het liefst? (1,2,3 ...)

rood: lees je het liefst? (1,2,3 ...)

zwart: schrijf je het liefst? (1,2,3 ...)

STAP 5

Reflectie:

- aan de slag in de klas
- voer voor het talenbeleid

Voor meer info: www.steunpuntdiversiteitleren.be/onderzoek/meertaaligheid-als-realist-op-school-mars

www.brusselvoltaal.be

Onderwijscentrum brussel

(bron: www.brusselvoltaal.be – Onderwijscentrum Brussel)

lesfiche bij hoofdstuk 'Mama' (2)

2 uren

een kopie van dit hoofdstuk voor elke deelnemer
een kopie van het raadgedicht 'Verdriet' voor elke deelnemer (bijlage 1)

voor het lezen

1. De talige diversiteit van de klas bespreekbaar maken.

In dit hoofdstuk vertelt Bashir Abdi over zijn mama.

Vraag de cursisten hoe ze 'mama' en 'moeder' in hun taal zeggen.

Maak 2 aparte woordenwolken op het bord (of gebruik www.wordclouds.com)

Mogelijke vragen:

- *Wat valt op?* ('mama' is of klinkt gelijkaardig in veel talen)
- *Hoe komt dat?* (de lettergreep 'ma' is makkelijk uit te spreken, ongeacht de moedertaal)

2. Voorkennis activeren.

Laat de cursisten luisteren naar een fragment uit het radioprogramma Touché

(22:00 – 33:10) (www.vrt.be/vrtmax/podcasts/radio-1/t/touche/9/bashir-abdi/)

Mogelijke vragen:

- *Welke eigenschappen geeft Bashir aan zijn moeder?*
- *Wat vertelt Bashir Abdi over zijn moeder?*
- *Hoe zie jij zijn moeder? Hoe stel je je haar voor?*

tijdens het lezen

1. Gebruik de werkvorm SamenLezen:

Lees het hoofdstuk 'Mama' luidop voor.

Of laat een sterke cursist het fragment voorlezen.

Pols naar het globale begrip.

Pols naar de emoties en ervaringen die de tekst oproept.

De cursisten hoeven niet elk woord te kennen om de tekst te begrijpen.

Mogelijke vragen:

- *Wat vertelt Bashir hier over zijn moeder?*
- *Hoe beschrijft hij zijn moeder hier?*
- *Welke emoties voel je in de tekst?*

- *Hoe is jouw beeld van zijn moeder nu?*
- De talige diversiteit van de klas bespreekbaar maken.
Een Somalisch spreekwoord zegt: “Wanneer een wijze persoon aan het einde van zijn leven is, krijgt hij tekens dat het einde nabij is.”
“De dood in de ogen kijken.” is een Nederlands spreekwoord (Pietje de Dood)
Welk spreekwoord heb jij in jouw taal over de dood?

2. Lees het volledige hoofdstuk tot slot nog eens voor.
Of laat een sterke cursist voorlezen.

na het lezen

1. Verwerkingsopdracht: raadgedicht
Lees het gedicht ‘Verdriet’ van Bette Westera luidop voor (zie bijlage 1).
Een woord is weggelaten. (mottengaatjes)
Laat de cursisten raden welk woord het is.
De verwoording van de gedachten is belangrijker dan een ‘correct’ antwoord.

Mogelijke vragen:
 - *Over welk object gaat deze tekst?*
 - *Van wie is deze jas?*
 - *Waar hangt die jas?*
 - *Hoe lang hangt die jas daar?*
 - *Welk woord is weggelaten?*
 - *Waarom denk je dat?*
2. Lees aansluitend het hoofdstuk ‘Voor mama’.
Daar laat Bashir de laatste wens van zijn moeder uitkomen. “Jullie moeten iets teruggeven aan dit land. Dit land heeft ons zoveel gegeven. Nu is het jullie beurt. “

bijlage 1: raadgedicht 'Verdriet'

Verdriet

Verdriet voelt als een oude jas
Een warme jas, een koude jas
Een lege jas, de jas van jou
Met in de mouw
Met zakken vol herinnering
De jas die rond jouw schouders hing

Verdriet heeft zeven knopen
Ik doe ze dicht en open
Ik kruip erin, in het verdriet
Ik zoek je, maar ik vind je niet

Daar aan de kapstok naast de deur
hangt nog jouw zo vertrouwde geur
hangt nog de warme, koude jas
van jou toen jij nog bij me was

© 2018 Bette Westera

bron: *Raadgedicht* / Raad het ontbrekende woord. (z.d.). <https://raadgedicht.nl/>

lesfiche bij hoofdstukken 'Zwarte sneeuw' & 'De witte kameel'

2 uren

voor elke deelnemer:

- o een kopie van de twee hoofdstukken
- o een kopie van bijlage 1 (antoniemen)

papier en balpen

bijlage 2: illustratie Nederlands spreekwoord

voor het lezen

Voorkennis activeren en voorspellend lezen:

Wek de nieuwsgierigheid van de cursisten en laat hen nadenken over het verhaal.

De hoofdstukken 'Zwarte Sneeuw' en 'De witte kameel' hebben een vreemde titel.

(In het vorige hoofdstuk 'Mama' is de moeder van Bashir gestorven.)

Mogelijke vragen:

- Zwarte sneeuw:
 - o Welke kleur heeft sneeuw normaal gezien?
 - o Welke emotie verbind je met zwart?
 - o Waarover zou dit hoofdstuk kunnen gaan? Waarom denk je dat?
 - o Er is een Nederlandse uitdrukking 'Zwarte sneeuw zien'.
Kent iemand de uitdrukking? (ellende of armoede meemaken)
- De witte kameel:
 - o Welke kleur heeft een kameel normaal gezien?
 - o Witte kamelen bestaan, maar zijn uitzonderlijk.
 - o Welke emotie verbind je met een witte kameel?
 - o Waarover zou dit hoofdstuk kunnen gaan? Waarom denk je dat?

tijdens het lezen

Gebruik de werkvorm SamenLezen:

Lees elk fragment luidop voor. Of laat een sterke cursist het fragment voorlezen.

Pols naar het globale begrip.

Pols naar de emoties en ervaringen die de tekst oproept.

De cursisten hoeven niet elk woord te kennen om de tekst te begrijpen.

1. SamenLezen fragment 1: Zwarte sneeuw

Mogelijke vragen:

- *Welke situaties herken je?*
- *Welke emoties herken je?*
- *Wat is de link met het Nederlandse spreekwoord 'Zwarte sneeuw zien'?*
- *Heb jij in jouw taal een spreekwoord voor zo'n situatie?*
(De talige diversiteit van de klas bespreekbaar maken.)

2. SamenLezen fragment 2: De witte kameel

Pauzeer na de zin "Hij zei dat er een witte kameel aan de deur staat, ...", vertel ik Bert.

Mogelijke vragen:

- *Welke situaties herken je?*
- *Welke emoties herken je?*
- *Wat is de link van dit fragment met de titel?*
- Er is de Nederlandse uitdrukking 'een witte raaf' (zeldzame uitzonderlijke persoon).
Heb jij in jouw taal een uitdrukking voor zo'n persoon?
(De talige diversiteit van de klas bespreekbaar maken.)

3. SamenLezen fragment 3: De witte kameel

Lees de rest van dit hoofdstuk.

Mogelijke vragen:

- *Welke situaties herken je?*
- *Welke emoties herken je?*
- "Ik denk aan mama's laatste woorden. Doe iets terug voor dit land."
Wat zal Bashir doen? Waarom denk je dat?

na het lezen

1. Verwerkingsopdracht 1: antoniemen

Er is een link tussen de titels 'Zwarte sneeuw' en 'De witte kameel'.

Welke? Kijk naar de adjectieven. (Wit en zwart zijn antoniemen)

In de tabel in bijlage 1 zie je woorden uit het hoofdstuk 'Zwarte sneeuw'.

Vul het antoniem in op de juiste plaats. Werk samen met een klasgenoot.

2. Verwerkingsopdracht 2: spreekwoorden

Figuurlijk taalgebruik is in elke taal moeilijk. Maar er zijn gelijkenissen tussen talen.

Op de website [Bored Panda](#) vind je geïllustreerde spreekwoorden uit de hele wereld.

Daar vind je o.a. het Nederlandse spreekwoord uit bijlage 2.

Toon eerst enkel de illustratie en laat de cursisten raden.

Schrijf de correcte uitdrukking op het bord. (Te veel hooi op je vork nemen.)

Hebben de cursisten een gelijkaardige uitdrukking in hun taal?

Bekijk nu enkele spreekwoorden in de taal van jouw cursisten op de website.

Zoek samen naar een goede vertaling/verklaring in het Nederlands.

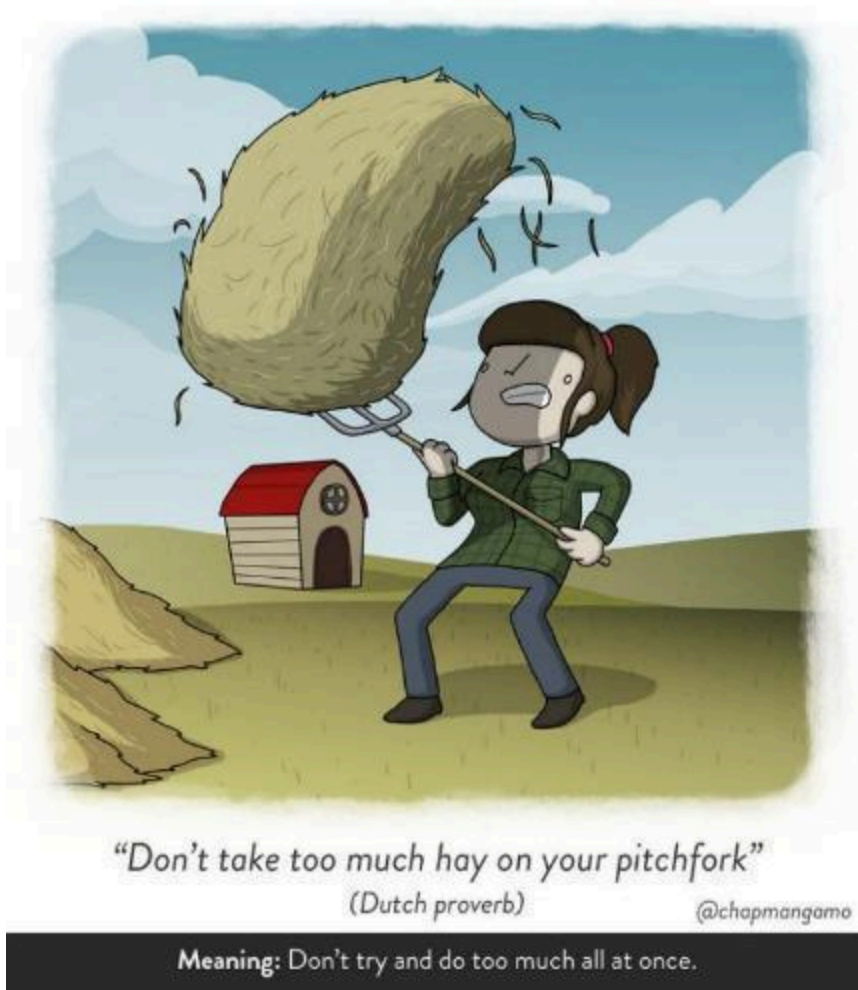
Bestaat er een gelijkaardig spreekwoord in het Nederlands?

bijlage 1: Vul de antoniemen op de juiste plaats in.

blij - dikwijls - eindigen - fout - gelukkig - het minst - jong - klein - kort - laat - lachend - licht -
pech - samen - soms - starten - uitgerust - zacht

alleen		boos	
oud		triest	
beginnen		hard	
stoppen		enorm	
lang		huilend	
vroeg		geluk	
moe		zwaar	
af en toe		het meest	
goed		regelmatig	

bijlage 2: Nederlands spreekwoord:
te veel hooi op je vork nemen

(Bron:

https://www.boredpanda.com/international-proverbs-illustration-james-chapman/?utm_source=google&utm_medium=organic&utm_campaign=organic)

lesfiche bij hoofdstuk 'Voor mama'

2 tot 3 lesuren

de tekst van het hoofdstuk voor elke deelnemer
papier en balpen
tablet, pc of smartphone
meetlatten, vouwmeters of rolmeters
oefenbundel voor elke deelnemer
kaartjes Trivial Pursuit-marathon

voor het lezen

Voorkennis activeren

Las je al een stuk in het boek met de studenten? Vraag dan:

- *Wat weet je nog?*
- *Over wie gaat het?*
- *Wat is er gebeurd?*
- *Wat kan er (toekomst) nog gebeuren?*
- *Wat wil je nog weten?*

Is dit het eerste hoofdstuk dat je leest met de studenten? Dan kunnen deze vragen je inspireren om de les in te leiden:

- *Wie doet sport? Welke sport?*
- *Wat vind je er leuk/niet leuk aan sport?*
- *Welke soort sporten ken je nog?*
- *Wat weet je over de Olympische Spelen?*
- *Wie kent winnaars van een wedstrijd?*

Bashir is een atleet, hij doet aan 'atletiek. Atletiek is een groep van sporten. Welke soorten sport zijn er in atletiek? (sprinten, verspringen, discuswerpen, marathon, hoogspringen, estafette,...)

- *Wat is de belangrijkste atletiekwedstrijd in de wereld? (Olympische Spelen)?*
- *Wat weet je over de Olympische spelen?*

tijdens het lezen

1ste leesbeurt

De leerkracht leest het hoofdstukje 'Voor mama' integraal voor.

Deelnemers mogen stilletjes meelezen. Vraag om de moeilijke woorden aan te duiden.

Vraag de moeilijke woorden op en schrijf ze in een lijstje (op bord of scherm). Overloop de woorden met de klas: wie kent het woord al en kan het uitleggen aan de klas?

2de leesbeurt

Leerkracht leest voor tot aan deze zin 'Ik zie de finish en sprint voorbij de eerste atleet' ...

- *Wie kan uitleggen wat er gebeurt? Wat is 'voorbij sprinten'?*
- *Wie is de eerste van de wedstrijd? Iemand die wint noemen we 'de winnaar'.*

Leerkracht leest verder tot na de zin 'Ook mijn grote idool Mo Farah loopt mee!'

- *Wat is een idool? Heb jij een idool In de sport, of in de muziek, of in een ander domein?*
- *Als je een idool hebt, ben je een fan van die persoon. Wat doen fans?*

Leerkracht leest verder tot na de zin 'Ik kom op plaatsen waar ik nooit eerder was:

Hongarije, Kenia, Rusland en Zwitserland.'

- *Wat wil dat zeggen 'nooit eerder'?*
- *Waar kwam Bashir nooit eerder? (Hongarije, Kenia, Rusland en Zwitserland)*
- *Wat betekent het buitenland?*
- *Wat betekent het binnenland?*

Leerkracht leest verder tot na de zin 'tijdens de revalidatie heb ik tijd voor andere dingen'.

- *Wat is revalidatie?*
- *Waarvoor zou jij tijd maken als je veel niet mag bewegen? Wat zou jij doen?*
- *Wat denk je dat Bashir zal doen?*

Leerkracht leest verder tot eind van het hoofdstuk.

na het lezen

Spreekoefening per 2 of 3

Laat studenten in stilte zoeken naar het antwoord in de tekst op volgende vragen:

'Voor mama' is de titel van dit hoofdstuk is.

- *Waarom is dit de titel?*
- *Vind je dit een goede titel? Waarom?*
- *Bedenk een andere titel voor het hoofdstuk.*
- *Welk gevoel krijg jij als je iets (goed) doet voor iemand anders?*

Overloop de vragen en antwoorden daarna klassikaal.

Lees en schrijfoefening : Hoe schrijf je plaatsnamen en afgeleide woorden? (bijlage 1)

Laat de deelnemers in de tekst (individueel of per 2) alle woorden aanduiden die verwijzen naar locaties (werelddelen, landen, steden).

De antwoorden zijn = Belgisch, Oostende, Finland, buitenland, Europees, Hongarije, Kenia, Rusland, Zwitserland, Gent, Somalische).

Geef ze het invulblad (bijlage 1).

De woorden die ze vinden schrijven ze in de linkerkolom op hun invulblad. Daarna vullen ze de 3 andere kolommen aan. Opgelet: hoofdletter aan het begin van elk woord.

	Het land, de streek, de stad ... heet ...	Het adjectief is	De inwoner noemt men ...
<i>Voorbeeld:</i> (woord uit de tekst) Belgisch	<i>Voorbeeld:</i> <i>België</i>	<i>Voorbeeld:</i> <i>Belgisch</i>	<i>Voorbeeld:</i> <i>een Belg</i>

Spreekoefening: Hoe ver van Gent is ...?

Zoek op gsm, pc of tablet (bv via Google maps).

Geef elk duo 2 of 3 afstanden om op te zoeken.

- *Hoe ver is het van Gent naar Oostende?*
- *Hoe ver is het van Gent naar Finland?*
- *Hoe ver is het van Gent naar Hongarije?*
- *Hoe ver is het van Gent naar Kenia?*
- *Hoe ver is het van Gent naar Rusland?*
- *Hoe ver is het van Gent naar Zwitserland?*
- *Hoe ver is het van Gent naar Somalië?*

Laat de deelnemers mondeling antwoorden in een zin : Het is ... km van Gent naar ...

Invuloefening schatten en meten: Verschil tussen ongeveer en exact (bijlage 2)

Bashir is een loper, hij doet aan hardlopen. Bashir loopt verschillende afstanden.

- *Welke afstanden vind je in de tekst?*

Teken onderstaande tabel op het bord. Vul de tabel aan samen met de deelnemers.

- *Welke (lengte-)maten worden veel gebruikt (kort en lang)?*
- *Schat eens hoe lang is dat: toon met je handen.*

het woord voluit geschreven	de afkorting
Centimeter	Cm
meter	M
kilometer	Km

Deel de invulblaadjes uit (1 per deelnemer).

Deel de meetinstrumenten uit (1 per groepje).

8 vragen	Schrijf hieronder jouw antwoord

<i>Voorbeeld:</i> <i>Vraag: Hoe lang is de tafel?</i>	(Schatten) Ik schat dat de tafel 1 meter lang is. (Meten) De tafel is 1m20cm lang.
---	--

Speel de Trivial Pursuit marathon (zie bijlage 3)

Wie weet het antwoord op de vragen?

Speel in duo of in kleine groepjes van 3 of 4.

1 groepslid leest de vragen voor, de anderen raden.

Variatie: maak met deze vragen een online quiz bv in Kahoot.

Bijlage 1 : Hoe schrijf je plaatsnamen en afgeleide woorden?

Duid in de tekst alle woorden aan die verwijzen naar locaties (werelddelen, landen, steden).

Schrijf die woorden in de linkerkolom.

Vul de 3 andere kolommen aan.

Let op de hoofdletter aan het begin van elk woord.

	Het land/de regio/de stad heet ...	Het adjectief is	De inwoner van dit land noemt men ...
<i>Voorbeeld:</i> (woord uit de tekst) Belgisch	<i>België</i>	<i>Belgisch</i>	<i>een Belg</i>

Bijlage 2 –Schatten en meten.

Het verschil tussen ongeveer en exact.

het woord	de afkorting
centimeter	cm
meter	m
kilometer	km

Vul je antwoorden aan met een zin. Kijk eerst naar het voorbeeld.

8 vragen	Schrijf hieronder jouw antwoord
Voorbeeld: <i>Hoe lang is de tafel?</i>	<i>(Schatten) Ik schat dat de tafel 1 meter lang is.</i> <i>(Meten) De tafel is 1m20 lang.</i>
1. Hoe hoog is de tafel?	(Schatten) (Meten)
2. Hoe hoog is de deur?	(Schatten) (Meten)
3. Hoe lang is de gang? (lengte!)	(Schatten) (Meten)
4. Hoe groot ben jij?	(Schatten) (Meten)
5. Hoe ver stap jij elke dag?	(Schatten) (Meten)
6. Hoe ver is het naar het station/ de bushalte ...	(Schatten) (Meten)
7. Bashir Abdi loopt marathons. Hoe lang is een marathon?	Ik weet het zeker: een marathon is _____ of Ik weet het niet zeker: een marathon is ongeveer _____
8. Hoe ver kan jij lopen?	Ik kan ongeveer _____ lopen. of Ik weet het niet. Ik loop nooit.

Bijlage 3 : De Trivial Pursuit marathon

Hoe snel stapt een persoon gemiddeld? a. 10 km per uur b. 2 km per uur c. 5 km per uur	c. 5 km per uur De gemiddelde stap- of wandelsnelheid ligt tussen de 4 en 6 kilometer per uur. Dat hangt af van individuele conditie, terrein en wandelstijl.
Wat is de gemiddelde snelheid als je fietst met een gewone fiets? a. 20 km per uur b. 16 km per uur c. 30 km per uur	b. 16 km per uur De gemiddelde snelheid op een gewone fiets is ongeveer 17 kilometer per uur. Met wind tegen daalt dit tot ongeveer 15 km/u. Met wind mee kan het 19 km/u worden.
Wat is de gemiddelde snelheid van een wielrenner op de koersfiets (=racefiets)? a. 60 km per uur b. 25 km per uur c. 40 km per uur	b. 25 km per uur Op vlak terrein rijden wielrenners gemiddeld 25 km/u. Professionele wielrenners kunnen gemiddelde snelheden halen tussen de 40 en 45 km/u. En een groep of wedstrijd kan dit nog hoger zijn!
Wat is de snelste tijd ooit gelopen op de marathon? a. 2 uur en 35 seconden. b. 4 uur en 21 minuten. c. 2 uur, 3 minuten en 35 seconden	a. 2 uur en 35 seconden. De snelste marathon werd gelopen in 2 uur en 35 seconden. De Keniaan Kelvin Kiptum liep die tijd op 8 oktober 2023 in Chicago. Hij is de wereldrecordhouder.
Hoe lang duurt het om een marathon te lopen? We zoeken de gemiddeld duur. a. 3 uur en 35 minuten. b. 4 uur en 21 minuten. c. 6 uur	b. 4 uur en 21 minuten. De loopduur van een marathon wereldwijd is gemiddeld ongeveer 4 uur en 21 minuten.
Hoe snel lopen mannen op de marathon? Hoe snel lopen zij gemiddeld? a. 8,5 km per uur b. bijna 10 km per uur c. meer dan 11 km per uur	b. bijna 10 km per uur Het tempo van een man is ongeveer 9,6 km/u.
Hoe snel lopen vrouwen gemiddeld op een marathon? Wat is hun tempo? a. 6 km per uur	c. meer dan 8 km per uur Het tempo voor vrouwen is ongeveer 8,5 km/u.

b. 7 km per uur c. meer dan 8 km per uur	
Welke Belg liep het snelste op de marathon en in welke tijd? a. Jacob van Artevelde b. Bashir Abdi c. Peter Vervaet	b. Bashir Abdi Het Belgisch record staat op naam van Bashir Abdi. Hij liep de marathon van Rotterdam in 2021 in een tijd van 2u 3min 35sec.

lesfiche bij hoofdstuk 'Verliefd'

2 tot 3 uren

de tekst van het hoofdstuk voor elke deelnemer
tekenpapier en kleurpotloden
schrijf over iemand die je graag ziet (bijlage 1)
maak een stripverhaal (bijlage 2)

voor het lezen

Klasgesprek

- *Wat is verliefd zijn?*
- *Op wie of wat kan je allemaal verliefd worden? (mensen of ook andere dingen?)*
- *Kan je verliefd worden op iemand die je nog niet hebt gezien?*
- *Kan je verliefd worden op een foto van een persoon?*
- *Hoe kan je informatie verzamelen over iemand die je nog niet hebt gezien?*

tijdens het lezen

1ste leesbeurt

De leerkracht leest het hoofdstukje 'Verliefd' voor. Leef je hierbij in je rol. Jij bent Bashir (de ik-persoon van het verhaal!). Overdrijf dus als je voorleest : zorg dat de twijfel en de groeiende verliefdheid duidelijk te horen en te zien is aan jou.

De deelnemers mogen stilletjes meelezen. Vraag om de moeilijke woorden aan te duiden. Vraag de moeilijke woorden op en schrijf ze in een lijstje (op bord of scherm). Overloop de woorden met de klas: wie kent het woord al en kan het uitleggen aan de klas?

2de leesbeurt – Wie durft?

De leerkracht leest nog eens voor, iets trager?

Wie durft luidop mee te lezen? Kan dat ook expressief?

Applaus?

na het lezen

Conversatie

Verdeel de klas in kleine groepjes (3 tot 5).

Inspireer het gesprek met volgende vragen die ze elkaar kunnen stellen:

- *Wie leerde je op een verrassende manier kennen?*
- *Wat is er gebeurd?*
- *Hoe is het gesprek verlopen?*

- *Waar was dat?*
- *Wat hebben jullie dan gedaan?*
- *Waarover heb je gepraat?*
- *Wat heb je toen niet gezegd?*
- *Ken je die persoon nu nog?*

Schrijf naar/over iemand die je graag ziet (individuele oefening)

Bashir schreef via Facebook een berichtje naar Nimo. Hij wil haar graag ontmoeten. Laat de deelnemers een tekstje schrijven naar iemand die ze graag zien.

Deel de opdracht uit (bijlage1). Lees samen de instructie op het opdrachtenblad. Laat de deelnemers eerst het berichtje van Bashir aan Nimo zoeken in de tekst en laat het hen nog een keer lezen. Laat ze dan nadenken: wie zien zij zelf graag?

Vraag om een tekst te schrijven van minstens 6 zinnen voor die persoon.

Laat ze ook een soort tekst kiezen:

- een mailtje naar de persoon om eens af te spreken.
- een tekstje over die persoon voor hun dagboek.
- een tekst in een muzikaal ritme.

- *Wie kan het verschil uitleggen tussen 'schrijf naar iemand' en 'schrijf over iemand'?*

Maak een stripverhaal met de klas (zie bijlage 2)

- *Wat is een stripverhaal? Hoe heet dat in jouw taal?*

Verdeel de klas in 6 groepjes.

Elk groepje krijgt 1 stukje tekst, daarover moeten ze tekenen (zie bijlage).

Laat elke groepje hun stukje tekst ook aanduiden in hun volledige tekst.

Deel tekenbladen en kleurpotloden uit.

Variatie:

Geef elke groep één tekenpapier, dan heb je aan het einde 1 stripverhaal.

Of, als alle groepjes evenveel leden hebben, kan je ook elk groepslid één tekenpapier geven. Zo krijg je meerdere stripverhalen.

Benadruk: iedereen kan tekenen, iedereen tekent op een andere manier.

(In een lange les kan je tekeningen van uiteenlopende soorten tonen om inspiratie te vinden; je kan dan ook voorstellen 'teken in de stijl van' ...).

Leg uit: bij elke tekening schrijf je minstens 1 tekstballonnetje en een onderschrift met uitleg over de tekening. Vragen:

- *Wat is een tekstballon?*
- *Wat is een onderschrift?*

Als een tekening met klaar is, laten de leerlingen hun tekening en tekst nakijken door de leerkracht. Daarna hangen ze de tekeningen in volgorde van het verhaal aan de muur.

Maak je als leerkracht de titelpagina van de strip? Hang die dan als eerste aan de muur.

Verwijs hierbij naar de bron (het boek). Denk je eraan om de namen van de mede-auteurs ook te schrijven op de titelpagina?

Nodig de ganse klas uit om het gehele stripverhaal te komen bekijken en te lezen .

Je kan het stripverhaal daarna bijvoorbeeld ook opnemen in een schoolkrantje.

Bijlage 1 : Schrijf naar/over iemand die je graag ziet

Bashir schreef via Facebook een berichtje naar Nimo. Hij wil haar graag ontmoeten.

Stap 1 - Zoek het berichtje van Bashir aan Nimo in de tekst en lees het berichtje nog een keer.

Stap 2 - _Denk na, wie zie jij graag?

Stap 3 - Schrijf een tekst van minstens 6 zinnen voor die persoon.

Stap 4 - Welke soort tekst je wil schrijven. Kies 1 tekstsoort uit deze 3:

1. Je schrijft een mailtje naar die persoon om eens af te spreken.

Waarom wil je graag met hem of haar afspreken?

Waar en wanneer je wil afspreken?

Heb je nog een idee? Je mag extra zinnen toevoegen.

Laat je tekst nalezen door de leerkracht.

Wil je de tekst daarna voorlezen voor de klas? Dat moet niet, het mag.

2. Je schrijft een tekst voor jouw dagboek over iemand die je graag ziet.

Waarom zie je die persoon graag?

Wat vind je leuk aan die persoon?

Welke droom heb jij voor die persoon?

Heb je nog een idee voor de tekst? Je mag extra zinnen toevoegen.

Laat je tekst nalezen door de leerkracht.

Wil je de tekst daarna voorlezen voor de klas? Dat moet niet, het mag.

3. Schrijf een tekst in een muzikaal ritme voor iemand die je graag ziet.

Kies een ritme: rap, slam, riedel, ...?

Aan welke woorden denk je bij die persoon? Denk aan substantieven, adjectieven en werkwoorden

Heb je nog een idee voor de tekst?

Laat je tekst nalezen door de leerkracht.

Wil je het liedje daarna voor de klas brengen? Dat moet niet, het mag.

Bijlage 2 : Maak een stripverhaal met je klas

Je krijgt een kort stukje tekst uit het hoofdstukje 'Verliefd'.

Lees het stukje tekst.

Markeer dat stukje tekst ook in het gehele hoofdstuk.

Maak dan een tekening dat past bij korte het stukje tekst.

Schrijf bij je tekening ook tekstballonnetjes en een onderschrift.

Ben je klaar?

Laat je tekening nakijken door de leerkracht.

Hang de tekening aan de muur in de volgorde van de gehele tekst.

Hangen alle tekeningen op? Dan kan je het stripverhaal lezen.

lesfiche bij hoofdstuk 'Trouwfeest'

2 tot 3 lesuren

de tekst van het hoofdstuk voor elke deelnemer
de foto om te projecteren op het scherm

voor het lezen

Conversatie

De titel van dit hoofdstuk is 'Trouwfeest'.

- *Hoe verloopt een trouwfeest in jouw thuisland?*
- *Wat is er speciaal?*
- *Zijn er geschenken, welke?*
- *Hoe lang duurt het feest?*
- *Kennen de mensen die trouwen elkaar vooraf al?*
- *Wie wordt uitgenodigd?*
- *Is er speciale muziek? Kan je een trouwlied uit je land laten horen?*

tijdens het lezen

1^e keer lezen

De leerkracht leest voor. De deelnemers luisteren.

- *Zijn er woorden die je niet begrijpt?*
- *Wie kan de woorden (helpen) uitleggen?*

Schrijf die woorden ook op bord. Vul aan met deze woorden en duid aan wat kort en wat lang klinkt: traditie, wisselen, jurk, idool, uitnodigen, spots, applaus (applaudiseren), medaille, stamelen, mix.

2de keer lezen

Samen koorlezen.

Projecteer nu de foto het trouwfeest (bijlage 1).

- *Wie zie je op de linkerfoto?*
- *Wie zie je op de rechterfoto?*

na het lezen

Tijd voor toneel

Verdeel de klas in groepjes van 4.

Elk groepje bereidt een toneeltje over de tekst voor. Geef ongeveer 15 minuten om zich voor te bereiden.

Om zich voor te bereiden op het toneel geef je de deelnemers een verkorte versie van de tekst (zie bijlage 2)

Ze verdelen de rollen onder elkaar: Bashir, Nimo, Mo Farah, de DJ

De andere klasgenoten zijn de genodigden van het feest (vrienden, atleten, trainer ...)

Laat de groepjes hun toneelstukjes spelen voor de rest van de klas.

Speel zelf presentator.

Vraag applaus na elke voorstelling.

Bijlage 1 – Foto van het trouwfeest

Bijlage 1 – Tijd voor toneel

Je maakt een toneelstukje 'Het trouwfeest' en zal dat straks aan de klas tonen.

Dit zijn rollen:

- Bashir Abdi
- Nimo, de vrouw van Bashir
- Mo Farah, de vriend van Bashir
- de DJ (die draait de muziek)

Je klasgenoten zijn de genodigden van het feest (vrienden, atleten, zijn trainer, de leraar Nederlands, ...).

Lees nu eerst de tekst hieronder.

Je krijgt 15 minuten om je voor te bereiden. Elk toneelgroepje speelt dan zijn voorstelling.

Mijn trouwfeest is volgens de Somalische traditie.

Mijn vrouw moet drie keer wisselen van jurk. De laatste jurk is haar trouwjurk.

Dan start het trouwfeest met lekker eten.

Ik kijk rond en zie veel vrienden: mijn trainer, collega, atleten en natuurlijk ook Bert mijn vriend.

Mo Farah mijn idool zie ik niet. Dat vind ik jammer.

Na het eten start het dansfeest.

Plots hoor ik een lied over mijn vriend, Mo Farah.

Daar staat Mo Farah aan de deur. Iedereen applaudisseert.

Mo komt naar me toe. Ik stamel "Jij kon toch niet komen?"

Mo zegt 'Natuurlijk wel!' We vallen elkaar in de armen.

Het feest is nu echt goed gestart. Ik zie veel mensen samen dansen.

Ik ben blij. Het is een van de mooiste avonden in mijn leven.

lesfiche bij hoofdstuk 'Eindelijk'

1 tot 2 lesuren

een kopie van het hoofdstuk voor elke deelnemer
fragment Karrewiet: [het Bashir-kwartier](#)
website het Bashir-kwartier
website de Belgische Monarchie
bijlage zinnen met 'eindelijk'
laptop, tablet of smartphone

voor het lezen

1. Bekijk het filmpje bij de luisteropdracht: [Sport - Elke dag 15 minuten bewegen op school, da's het Bashir-Kwartier! \(ketnet.be\)](#).
2. Laat het fragment mondeling samenvatten.
3. Bespreek het fragment.
Mogelijke vragen:
 - *Wat zagen we in het fragment?*
 - *Wat is het Bashir-kwartier?*
 - *Waarom is de naam 'Bashir-kwartier'?*Persoonlijke ervaringen:
 - *Sport jij graag? Waarom wel of niet?*
 - *Ben jij elke dag in beweging?*
 - *Vind je het een goed idee om het Bashir-kwartier op jouw school in te voeren?*

tijdens het lezen

1. Lees het hoofdstuk 'Eindelijk'.
2. Lees het fragment luidop voor of laat een sterke leerling het fragment voorlezen.
3. Pols naar het globale begrip.
4. Bespreek moeilijke of nieuwe woorden.
5. Maak de koppeling tussen de laatste woorden van Bashirs mama "je moet iets teruggeven aan dit land" en het nieuwsfragment.

na het lezen

1. Reflecteren over (de inhoud van) de tekst.
 - *Vond je het een mooie tekst? Waarom wel / niet?*
 - *Wat vond je goed aan de tekst?*
2. Verwerkingsopdracht 1: zinnen schrijven met 'eindelijk'.
 - In het fragment zegt Bashir 'Eindelijk heb ik een medaille voor mijn land!'
 - Denk aan een moment waarop jij 'eindelijk' zei. Maak een correcte zin.

- Na afloop kan je de strookjes verzamelen om aanvullende lesactiviteiten mee te doen.
 - De zin voorlezen en raden wie de zin heeft geschreven.
 - De zin uitbeelden en raden wat in de zin staat.
 - Drie strookjes met zinnen laten schrijven waarop één zin staat die waar is en twee zinnen die verzonnen zijn. Alle zinnen voorlezen en raden welke zin waar is.
- 3. Verwerkingsopdracht 2: een boodschap voor de koning en koningin.
 - In het fragment ontvangt Bashir een uitnodiging om naar het koninklijk paleis te gaan. We lezen de vraag die de koning aan Bashir stelt.
 - Wist je dat het verboden is om vragen te stellen aan de koning?
 - Je mag geen vragen stellen maar kan wel een brief of tekening bezorgen via [Tekeningen | De Belgische Monarchie](#). Schrijf een brief naar de koning waarin je iets over jezelf en iets over België vertelt.
 - Bekijk de galerij met ingestuurde tekeningen gericht aan de koning en zijn familie. Kies één tekening en beschrijf wat je ziet.
- 4. Verwerkingsopdracht 3: een beweegtussendoortje maken.
 - Een Bashir kwartier is 15 minuten tijd voor een sportief tussendoortje. Neem de inspiratiebrochure op [Bashir Kwartier](#) door.
 - Mogelijkheid 1: één leerling kiest een tussendoortje en legt dit uit aan de klas zonder de brochure te tonen. De uitleg kan met bijhorende bewegingen of zonder als het een uitdaging mag zijn.
 - Mogelijkheid 2: bedenk een nieuw tussendoortje voor de brochure. De brochure is met weinig taal uitgewerkt. Voor deze opdracht voeg je extra talige vereisten toe aan het tussendoortje: dit kan mondeling of schriftelijk zijn.
 - 1. Bedenk een beweging of oefening.
 - 2. Leg de oefening in max. 5 zinnen uit. *(Dit kan schriftelijk in een fiche of mondeling in een instructiefilmpje.)*
 - 2. Kies een naam voor de oefening.
 - 3. Hoe kan je de oefening moeilijker maken? (zie 1, 2 of 3 sterren)
 - Verzamel alle beweegtussendoortjes en zet ze af en toe in in de klas.

bijlage 1: zinnen met 'eindelijk'

	Eindelijk
	Eindelijk
	Eindelijk
	Eindelijk
	Eindelijk
	Eindelijk
	Eindelijk

lesfiche bij hoofdstuk 'Nimo's marathon'

1 tot 2 lesuren

een kopie van het hoofdstuk voor elke deelnemer
bijlage 1: foto's gebruiken bij een geboorte
filmpjes '[de kijk van Nigel](#)' uit Iedereen Beroemd
laptop, tablet of smartphone

voor het lezen

1. De titel van dit hoofdstuk is 'Nimo's marathon'.
2. Mogelijke vragen:
 - a. *Waarover zal het hoofdstuk gaan?*
 - b. *Wie is Nimo?*
3. In dit hoofdstuk vertelt Bashir over de geboorte van zijn eerste kind: Khadra. Haar naam betekent 'groen' in het Arabisch.
4. Noteer je eigen naam (voornaam + achternaam) aan het bord en laat de leerlingen nadenken wat de betekenis ervan is.
 - a. *Herken je een woord uit het Nederlands of een andere taal?*
 - b. *Zie je een link met (historische of religieuze) personen?*
 - c. *Is er een tussenvoegsel aanwezig in de achternaam?*
5. Deze oefening kan je ook doen met de namen van de leerlingen.
6. Andere vragen rond naamgeving:
 - a. *Welke namen (die je in België hoorde) vind je grappig?*
 - b. *Hoe kies jij de voornaam van jouw kinderen?*
 - c. *Hoe wordt in jouw thuisland de achternaam van een persoon bepaald? In België kunnen ouders sinds 2013 kiezen uit de achternaam van de ene partner, de achternaam van de andere partner of een combinatie van beide ([link](#)).*
7. Mogelijke persoonlijke vragen:
 - a. *Vind jij je naam mooi?*
 - b. *Vind je dat je naam bij jou past?*
 - c. *Indien niet, welke naam zou je graag hebben?*
 - d. *Gebruik je in België een andere naam dan in jouw thuisland?*
 - e. *Spreken mensen in België jouw naam anders uit dan jouw familie of de mensen in jouw thuisland?*
 - f. *Indien ja: vind je dit vervelend? Zeg je hier iets over?*

tijdens het lezen

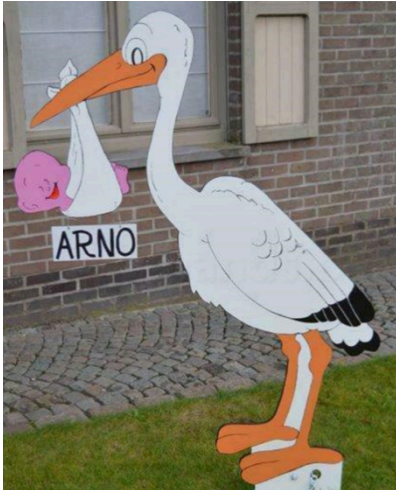
1. Lees het hoofdstuk Nimo's marathon'. Dit is een beperkt stuk tekst en kan individueel.
2. Sterke lezers kunnen ook het hoofdstuk 'de eerste sneeuw' lezen.
3. De tekst is relatief eenvoudig en kan ook hardop gelezen worden.
4. Pols naar het globale begrip.
5. Benoem en verklaar moeilijke of nieuwe woorden.

na het lezen

1. Koppel terug naar de titel van het hoofdstuk.
 - a. *Wie is Nimo?*
 - b. *Wat betekent de titel?*
2. In de tekst lezen we over de Belgische traditie van geboortekaartjes en doopsuiker bij een geboorte.
3. Verwerkingsopdracht 1: in bijlage 1 zie je foto's die een Belgisch gebruik tonen bij de geboorte van een baby. Kies een foto en bespreek per twee:
 - a. *Wat zie je op de foto?*
 - b. *Heb je dit al gezien of meegemaakt in België?*
 - c. *Vind je dit goed, leuk, interessant, raar, overdreven?*
 - d. *Bestaat dit ook in jouw thuisland?*
4. Verwerkingsopdracht 2: een gewoonte vanuit jouw thuisland omschrijven.
 - a. Kies een filmpje uit de reeks 'de kijk van Nigel' via het Archief voor Onderwijs: [link](#) en bekijk het met de groep. Deze reeks bundelt filmpjes uit een rubriek van 'Iedereen beroemd'. Nigel Zaalblok komt uit Suriname en woont twee jaar in België. Hij kijkt nog altijd raar op van sommige gewoontes. In de rubriek deelt hij zijn verwondering met zijn moeder.
 - i. *Over welke Belgische gewoonte spreekt Nigel met zijn moeder?*
 - ii. *Vind jij dit ook een gekke gewoonte?*
 - iii. *Welke gewoonte, plaats, hobby, beroep... in België is voor jou een fijne ontdekking?*
 - b. Kies een gewoonte, plaats, hobby, beroep uit jouw thuisland. Kies er eentje die jouw medeleerlingen waarschijnlijk niet kennen.
 - i. *Beschrijf de gewoonte, plaats, hobby, beroep in 5 zinnen.*
 - ii. *Lees de zinnen luidop voor en laat de anderen raden wat het is.*

bijlage 1: foto's 'Belgische gebruiken bij een geboorte'

	Babyshower: dit is een verrassingsfeestje voor de vrouw die zwanger is. Er worden lekkere hapjes voorzien en spelletjes gespeeld rond de komst van de baby. Er bestaat nog geen Nederlandstalig woord voor dit feest. Het feest is een gewoonte vanuit Amerika die je hier ook af en toe ziet.
	Gender reveal: ook dit is een gewoonte die komt overwaaien vanuit Amerika. Sommige ouders maken op een feestje het geslacht van de baby bekend. Ze prikken een ballon kapot of strooien confetti in roze of blauw om te tonen of het een jongen of een meisje wordt.
	Het geboortekaartje: om de geboorte van de baby te vieren, versturen mensen een kaartje met de naam, de geboortedatum, de lengte en het gewicht. Soms staat er ook een persoonlijke tekst, tekening of foto op het kaartje.

Kadobon Kadobon Bepaal zelf het bedrag dat je kadoo wil doen € 20,00 Muziekmobiel Voeding Flessenverwarmer € 50,00 Onderaang Fietskar € 75,00 Slapen Bedje € 200,00 Slapen Muziekmobiel € 20,00 Voeding Papfles € 40,00 Verzorging Waskussen € 19,00 Speelgoedjes Knuffel € 18,00	Geboortelijst: op het geboortekaartje vind je vaak ook informatie over de geboortelijst. Dit is een lijst met geschenken die de ouders graag willen ontvangen. Als vriend of familie kan je zo gemakkelijk een cadeautje vinden. Soms kiezen ouders voor een lijst met tweedehandsspullen of verkiezen ze een donatie aan een goed doel.
	Wanneer je op bezoek gaat bij een baby ontvang je doopsuiker: een zoet (of ander) geschenkje om jou te bedanken voor je komst.
	Babyborrel: dit is een feest waarop de ouders de pasgeboren baby voorstellen aan familie en vrienden. Je krijgt er iets lekkers om te eten en er is animatie voor de kinderen. Niet alle ouders geven een babyborrel: je kan er ook voor kiezen familie en vrienden op verschillende momenten bij jou thuis te ontvangen.
	Ooievaar in de tuin: sommige gezinnen plaatsen een ooievaar voor het raam of in de voortuin om te tonen aan de burens en de omgeving dat er een baby werd geboren. Soms staat daar ook de naam van de baby op. Veel mensen beschouwen ooievaars als geluksbrengers voor de familie.

	Luiertaart: een luier- of pampertaart is een speciaal cadeau voor een kraambezoek. Het cadeau bestaat uit luiers en soms andere benodigdheden die gestapeld worden in de vorm van een taart. Je kan de taart in de winkel kopen maar ook zelf maken.
---	---

lesfiche bij hoofdstukken 'Belgisch record' en 'Europees record'

1 tot 2 uren

een kopie van beide hoofdstukken voor elke deelnemer

fragment Nedbox [‘Europees record op de marathon’](#)

laptop, tablet of smartphone

voor het lezen

1. Bekijk het filmpje bij de luisteropdracht: [Europees record op de marathon.](#)
2. Laat het fragment mondeling samenvatten.
3. Bespreek het fragment.

Mogelijke vragen:

- *Wat zagen we in het fragment?*
- *Waar heeft Abdi een marathon gelopen?*
- *Welke records heeft Abdi verbeterd?*
- *Bij welk hoofdstuk uit het boek past dit fragment?*

Persoonlijke ervaringen:

- *Loop je graag? Waarom wel of niet?*
- *Welke sport doe je graag?*
- *Wat kies je: live naar een sportwedstrijd kijken of op de televisie?*

tijdens het lezen

1. Lees het hoofdstuk 'Europees record'. Dit is een beperkt stuk tekst en kan individueel.
2. Sterke lezers kunnen eerst het hoofdstuk 'Belgisch record' lezen.
3. De tekst is relatief eenvoudig en kan ook hardop gelezen worden. Daarbij kan je focussen op de intonatie die bij de verschillende gevoelens past.

4. Moeilijke of nieuwe woorden benoemen en verklaren.

na het lezen

1. Reflecteren over (de inhoud van) de tekst.

- *Vond je het een mooie tekst? Waarom wel / niet?*
- *Wat vond je goed aan de tekst?*
- *Herken je dingen uit jouw leven?*
- *Wat zijn jouw talenten?*
- *Heb jij al eens iets gewonnen?*
- *Heb je een droom die je wil waarmaken?*
- *Welk moment maakte jou heel gelukkig?*

2. Verwerkingsopdracht 1: foto's zoeken.

- Bekijk de kaft van het boek.
 - *Past deze foto bij het fragment? Waarom wel of niet?*
 - *Zie je in dit beeld vooral positieve of negatieve emoties?*
- Fotografie is een krachtig medium. Beelden kunnen meer vertellen dan duizend woorden. Sportfoto's tonen vaak grote emoties en kunnen iconische beelden worden.
- Laat de leerlingen/cursisten op zoek gaan naar hun favoriete (iconische) sportfoto.
 - *Wie staat op de foto?*
 - *Wat gebeurt er op de foto?*
 - *Zien we vooral positieve of negatieve emoties?*
 - *Waarom vind jij dit een goede foto?*
 - *Wie heeft de foto genomen?*

3. Verwerkingsopdracht 2: muziekfragment zoeken.

- Ook muziek is een krachtig medium en kan emoties oproepen of versterken.
 - *Welke muziek past bij de tekst?*
 - Je kan een aantal fragmenten laten horen ter inspiratie.

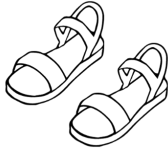
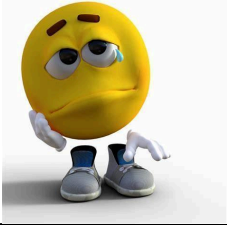

- Deze QR-code geeft je toegang tot de playlists die bij het spel 'Disc Cover' horen. Je vindt er tal van muziekfragmenten, instrumentaal of gezongen.

- De zoektocht naar een passend muziekfragment kan eventueel in combinatie met de foto van de vorige opdracht.
 - *Wat hoor je in het fragment?*
 - *Met welke emotie link je deze muziek? Waarom?*
- Bashir was te gast bij Friedl Lesage in het radioprogramma Touché. Hij koos muziek uit die hem raakt. Je kan de playlist [hier](#) bekijken.
- Stel samen met de klas een playlist op die bij gelegenheden kan opgelegd worden. Het is ook mogelijk om elke leerling een individuele top 5 van muzieknummers te laten kiezen.

woordenkraker

pagina 1	<i>de beweging</i>	de actie, het gebaar, de geste
	<i>opgelucht</i>	blij dat iets voorbij is
	<i>de sneeuwman</i>	 een pop die je maakt van sneeuw
	<i>de speelplaats</i>	 de plaats waar je wandelt, speelt of rust tijdens de pauze op school
pagina 2	<i>de snoepwinkel</i>	 de winkel waar je snoepjes, koekjes en andere zoetigheden kan kopen.
	<i>de herinnering</i>	de memoire, het souvenir
	<i>verzamelen</i>	sparen, bij elkaar brengen
	<i>de kauwgum</i>	 snoep waar je alleen op kauwt
	<i>de blauwhelm</i>	 een soldaat van het leger van de Verenigde Naties die de bevolking van een land beschermt als er oorlog is
pagina 3	<i>wapperen</i>	waaien, zwieren
	<i>de buschauffeur</i>	de bestuurder van de autobus
	<i>het vluchtelingen-kamp</i>	 de plaats waar mensen die moeten vluchten uit hun land kunnen samenwonen

	<i>de sandaal, sandalen</i>	
	<i>de slaapzak</i>	
	<i>de wachtrij</i>	
pagina 5	<i>de blijdschap</i>	vreugde
	<i>de nomade</i>	de zwerver
pagina 6	<i>de loketbediende</i>	 de persoon die je helpt om iets administratief in orde te brengen
	<i>de voedingswinkel</i>	 de winkel waar je groenten, fruit, brood, koekjes, melk en ander eten kan kopen
	<i>het papierwerk</i>	 alle facturen, notities, bonnen... samen
pagina 7	<i>verdrietig</i>	 droevig, treurig
	<i>zenuwachtig</i>	nerveus, gespannen, onrustig
	<i>de bestemming</i>	doel, adres, de plaats waar je naartoe gaat
	<i>de douanebeamte</i>	

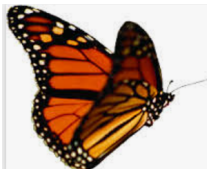
		de persoon die je identiteit en je bagage controleert
pagina 9	<i>de straatverlichting</i>	de lampen branden om de straat te verlichten als het donker is
	<i>de boekentas</i>	
pagina 10	<i>de bedelaar</i>	 bron: Freepik iemand die arm is en geld vraagt
	<i>uit het hoofd leren</i>	iets leren zodat de informatie in je hoofd zit <i>De acteur moet veel tekst uit zijn hoofd leren.</i>
	<i>bekeren</i>	zorgen dat iemand dezelfde religie krijgt als jij
	<i>misschien</i>	iets zou kunnen, maar is niet zeker <i>Misschien weet Alexander het antwoord wel.</i>
	<i>de betekenis</i>	de inhoud, wat bedoeld wordt <i>Je kunt de betekenis van woorden in een woordenboek opzoeken</i>
pagina 11	<i>OKAN</i>	Onthaalklas Anderstalige Nieuwkomers: een speciale klas voor kinderen tussen 12 en 18 jaar die nog niet goed Nederlands spreken (in België)
	<i>een dubbel gevoel hebben</i>	je hebt negatieve én positieve gevoelens over iets
	<i>behulpzaam</i> <i>zorgzaam</i>	een behulpzame persoon helpt graag andere mensen een zorgzame persoon zorgt voor andere mensen
	<i>de leerling-begeleider</i>	een persoon die leerlingen helpt met leren en studeren en met psychische, sociale en medische problemen
	<i>het herkenningspunt</i>	een moment dat je herkent, een moment dat je al eens hebt meegemaakt

	<i>de overgang</i>	de verandering van de ene situatie naar een andere situatie
	<i>aan mijn zijde</i>	naast mij
	<i>de animator (op het speelplein)</i>	de persoon die zorgt voor de ontspanning van de kinderen op een speelplein of een kamp
	<i>het speelplein</i>	 bron: Freepik een plek buiten waar kinderen kunnen spelen met schommels, een glijbaan, ...
pagina 12	<i>de knieblesure</i>	de knie is kapot of pijnlijk door veel te sporten
pagina 13	<i>de horde</i>	 bron: Wikimedia Commons een soort hekje waar je overheen springt bij een sport
	<i>het podium (bij sport)</i>	 bron: Freepik de winnaars van een sportwedstrijd staan op een hogere plaats
	<i>fier</i>	trots, je bent blij met wat je gedaan hebt
	<i>de wedstrijd</i>	een kampioenschap om te beslissen wie de beste sporter is
	<i>het startschot</i>	 bron: Freepik je schiet met een pistool om een wedstrijd te beginnen
	<i>sterretjes zien</i>	je bent duizelig
	<i>supporteren</i>	je komt naar de sportwedstrijd en moedigt de atleten aan
	<i>de veldloop</i>	je loopt niet op een piste, maar in een veld (een stuk grond zonder huizen, bomen of struiken)
	<i>de stratenloop</i>	je loopt niet op een piste, maar op straat
	<i>de pronostiek</i>	een voorspelling over hoe de wedstrijd zal verlopen
	<i>verlegen</i>	een verlegen persoon durft niet in het openbaar te spreken of met onbekende mensen te praten

p. 14	<i>erkennen als Belg</i>	officieel verklaren dat iemand de Belgische nationaliteit heeft
	<i>de bureaucratie</i>	de ambtenaren hebben veel invloed op het bestuur van een land en daarom gaan de dingen langzaam
	<i>het prijzengeld</i>	geld dat je ontvangt na het winnen van een wedstrijd
	<i>de trainingsstage</i>	een trainingskamp, je gaat trainen op een andere plaats voor een periode
p. 15	<i>ontgoocheld</i>	een emotie: iets lijkt heel mooi en goed, maar is het plots helemaal niet meer
	<i>bezorgd</i>	een bezorgde persoon is bang dat dingen fout gaan
	<i>de kanker</i>	een ziekte waarbij de cellen te snel groeien en waaraan mensen vaak sterven
	<i>de behandeling</i>	de verzorging door een arts, de arts probeert de patiënt beter te maken
	<i>de misselijkheid</i>	als je misselijk bent, heb je een vervelend gevoel in je buik alsof je moet overgeven
	<i>wijs</i>	verstandig
	<i>het spreekwoord</i>	een zin met een speciale betekenis
	<i>het teken</i>	het signaal
pagina 16	<i>zwarte sneeuw</i>	komt uit: zwarte sneeuw zien (spreekwoord) = armoede meemaken
	<i>de kostwinner</i>	de persoon in een gezin of een familie, die geld verdient
	<i>de enige</i>	er is er maar 1
	<i>doodmoe</i>	heel moe
	<i>de federatie</i> <i>de bond</i> <i>de vereniging</i>	een organisatie van mensen met hetzelfde doel
	<i>het profcontract</i>	het contract voor een professional (iemand die voor zijn of haar job sport)
	<i>ondanks</i>	dit zeg je wanneer je het tegenovergestelde verwacht <i>Ondanks de regen hadden we een leuke dag.</i>
	<i>de financiële steun</i>	de financiële hulp
	<i>tegelijkertijd</i>	op hetzelfde moment
	<i>ondersteunen</i>	zorgen dat iets of iemand niet valt
	<i>EHBO</i>	Eerste Hulp Bij Ongevallen

	<i>revalideren</i>	opnieuw zo goed mogelijk leren bewegen na een ongeval of een ziekte	
	<i>de kruk</i>		bron: Pexels
	<i>de kameel</i>		bron: Pexels
	<i>de boezemvriend</i>	de beste vriend	
	<i>logeren</i>	op bezoek zijn en blijven slapen	
	<i>de blanke</i>	een persoon met een lichte, witte huid	
	<i>de pannenkoek</i>		Bron: Pixabay
	<i>de genodigde</i>	de gast, iemand die uitgenodigd is	
	<i>de pomp</i>		
	<i>de kans</i>	de mogelijkheid, de opportuniteit	
	<i>de federatie</i> <i>de bond</i> <i>de vereniging</i>	een organisatie van mensen met hetzelfde doel	

	<i>de atleet</i>	de persoon die atletiek doet: hardlopers, hoogspringers, discuswerpers... zijn allemaal atleten
	<i>de finish</i>	 de aankomst aan het einde van een wedstrijd
	<i>de wijsvinger</i>	 (5) de pink (4) de ringvinger (3) de middelvinger (2) de wijsvinger (1) de pink
	<i>het idool</i>	een persoon die jij supergoed en fantastisch vindt: dat kan een persoon zijn uit de muziek, sport, politiek...
	<i>de wedstrijd</i>	match, concours, sportieve strijd tussen mensen of groepen
	<i>stekende pijn</i>	 pijn zoals een wesp die je steekt
	<i>de positie</i>	de plaats in de rij, bijvoorbeeld: de eerste, de tweede en de laatste positie
	<i>koppig</i>	je wil je mening niet veranderen, ook als iemand anders goede argumenten geeft om je mening te veranderen
	<i>de glimlach</i>	 een zachte vriendelijke lach die je ziet aan de ogen en de mond

	<i>gerechten het gerecht</i>	een soort eten dat je klaarmaakt bv. pizza of pitta of soep... (het gerecht heeft ook een andere betekenis: justitie)
	<i>de kop (van het artikel)</i>	de titel
	<i>de scheiding</i>	als mensen niet meer bij elkaar zijn (niet meer bij elkaar wonen)
	<i>de oma</i>	de mama van je papa of de mama van je mama
	<i>je kan je ogen niet geloven</i>	je gelooft niet dat het waar is wat je ziet
	<i>niet opgeven</i>	blijven proberen tot iets lukt (opgeven = niet meer proberen)
	<i>de redder</i>	iemand die andere mensen helpt (bv. in een zwembad)
	<i>het karakter</i>	typische kenmerken van een persoon
	<i>(gelogeed) logeren</i>	je gaat op bezoek bij iemand en blijft daar slapen
	<i>klamme handen hebben</i>	vochtige handen omdat je nerveus bent
	<i>de vlinder</i>	
	<i>vlinders in de buik hebben</i>	je voelt kriebels in je buik omdat je verliefd bent
	<i>babbelen</i>	praten onder vrienden
	<i>het gemis</i>	je bent iets kwijt en daarom ben je verdrietig
	<i>buitenland</i>	de landen waar je niet bent
	<i>de comeback</i>	iemand is eerst de beste (bv in sport), presteert dan een tijdje minder goed, maar wordt dan weer de beste
	<i>pijnloos</i>	zonder pijn (loos = zonder, geen)

	<i>de catastrofe</i>	een ramp, iets heel erg
	<i>succes</i>	heel veel geluk hebben
	<i>de uitkering</i>	geld dat je krijgt van de overheid als je niet kan werken (bv. omdat je ziek bent)
	<i>VDAB</i>	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling zij helpen mensen een job zoeken
	<i>wisselen</i>	ruilen, switchen
	<i>de jurk</i>	
	<i>uitnodigen</i>	inviteren
	<i>de spots</i>	extra lichten om iets te tonen
	<i>applaudisseren / het applaus</i>	 het publiek klapt in de handen

	<i>stamelen</i>	niet vlot, maar in korte stukjes spreken, stotteren
	<i>de mix</i>	alles door elkaar
	<i>in shock zijn</i>	je bent geschrokken en je vindt het niet leuk
pagina 22	<i>het skelet</i>	
	<i>de klimaat-vluchteling</i>	mensen die op de vlucht slaan door de slechte situatie in een land door het klimaat
	<i>de herder</i>	een persoon die een groep dieren begeleidt
	<i>holle ogen</i>	wanneer mensen voor zich uit staren
	<i>de benefiet</i>	een activiteit voor het goede doel
	<i>de opbrengst</i>	de winst
	<i>het prijzengeld</i>	geld dat je ontvangt na het winnen van een wedstrijd
	<i>de goederen</i>	de producten
	<i>kraken</i>	een geluid dat toont dat iets kapot is
pagina 23	<i>de specialist</i>	een dokter die veel weet over één lichaamsdeel of ziekte
	<i>de diagnose</i>	de vaststelling wat er mis is met je lichaam of gezondheid
	<i>revalideren</i>	herstellen na een operatie

	<i>de blessure</i>	een letsel dat je heb gekregen door te sporten
	<i>wrijven</i>	aaien, ergens over gaan met je handen
	<i>magisch</i>	als in een sprookje
	<i>de energieboost</i>	een plotse verbetering van je gevoel of prestatie
	<i>de inhaalrace</i>	een grote inspanning om terug bij de besten te komen
	<i>het kippenvel</i>	
pagina 24	<i>racistisch</i>	een uitspraak of actie waarin iemand toont dat een persoon met een andere huidskleur of afkomst minder waard is
	<i>juichen</i>	positief roepen naar of voor iemand
	<i>het koninklijk paleis</i>	het paleis van de koning
	<i>de traditie</i>	een gewoonte bij een groep mensen
	<i>het geboortekaartje</i>	een kaartje dat je verstuurt wanneer een baby geboren werd
	<i>doopsuiker</i>	een zoet cadeautje van ouders die pas een baby hebben gekregen
pagina 25	<i>nerveus</i>	zenuwachtig
	<i>loodzwaar</i>	heel zwaar
	<i>pompwater</i>	water dat uit de grond wordt opgepompt

	<i>het mondmasker</i>		
	<i>annuleren</i>	iets niet laten doorgaan	
pagina 26	<i>uitstellen</i>	verplaatsen in de tijd	
	<i>de conditie</i>	hoe fit je lichaam is	
	<i>het fonds</i>	geld dat wordt samengebracht voor een bepaald doel	
	<i>de ontspannings-ruimte</i>	een kamer waarin je kan rusten en dingen doen je leuk vindt	
	<i>bevallen</i>	een baby op de wereld brengen	
	<i>spurten</i>	zeer snel lopen, sprinten	
	<i>de supporter</i>	een persoon die een sporter of sportploeg volgt en motiveert	
pagina 27	<i>de slaaptablet</i>	een pil om beter te kunnen slapen 	
	<i>de journalist</i>		iemand die nieuws verzamelt
	<i>het startschot</i>		het signaal dat een wedstrijd is gestart
	<i>de kopgroep</i>	een groep sporters die samen vooraan lopen of rijden	
	<i>vertragen</i>	trager gaan of je snelheid verlagen	
	<i>de moeite</i>	een inspanning die je moet doen om iets te halen	
	<i>languit</i>	gestrekt	

		
pagina 28	<i>de medaille</i>	
	<i>feliciteren</i>	iemand geluk wensen met een verjaardag of prestatie
	<i>bronzen, brons</i>	een metaal gemaakt uit koper en tin
	<i>fanfaremuziek</i>	muziek gespeeld door een orkest dat door de straat stapt
	<i>de handtekening</i>	
	<i>de toeschouwer</i>	iemand die naar iets kijkt
	<i>de erkenning</i>	tonen aan iemand dat je het goed vindt wat hij heeft gedaan
pagina 29	<i>de verte</i>	een grote afstand van tijd of plaats
	<i>versnellen</i>	sneller gaan of je snelheid verhogen.
	<i>zwaaien</i>	groeten door je arm op te steken en heen en weer te bewegen

	<i>omhelzen</i>	je arm om iemand heen slaan
	<i>opgeven</i>	niet meer kunnen, met iets stoppen omdat het niet meer lukt